

El misteri de l'andana

Mercè Viana & Fina Císcar

PROPOSTA DIDÀCTICA
DE MANUEL CIVERA

10

© 1997 Mercè Viana
Il·lustracions de Fina Císcar
190 x 135 mm., 72 pàgines
Enquadernació en rústica

© 1997 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
Director de la col·lecció: Alfred Ramos
Disseny: Miquel Mollà
Assessorament lingüístic: Ferran Fabregat

El màxim objectiu que podem aconseguir sobre la lectura és que l'alumnat senta el plaer de la lectura, que s'hi interesse personalment, que s'hi engresque i la faça seua en les converses, els estudis... Una de les pautes que ens indiquen que aquest objectiu s'ha aconseguit és que els alumnes mateixos elegisquen els llibres, els llegeixen i els comenten amb interès. Sabem que l'alumnat que assoleix l'hàbit de la lectura té, entre moltes altres capacitats, la d'abstracció suficient per a concentrar-se i viure mentalment l'aventura de la lectura, un bon nivell de llenguatge i la facultat de relacionar-s'hi. En qualsevol cas, l'hàbit de la lectura s'assenta en la persona sobre una base que cadascú s'ha d'elaborar.

Tot això vol dir que el propòsit didàctic d'involucrar l'alumnat en la lectura té dos fronts: un, la tasca didàctica del professorat convençut que la lectura és un objectiu educatiu òptim, i dos, l'estratègia personal que cada alumne ha de desenvolupar per acostar-s'hi. Al professorat, li pertoca dirigir el treball de llenguatge a fi que l'alumnat fomenti l'abstracció i cree situacions de relació. Cal dir en aquest sentit que hi poden haver, jo diria que hi han d'haver, diverses tasques simultànies en el temps com poden ser la lectura col·lectiva dirigida pel professor, la individual que cada alumne realitza en les hores adequades de biblioteca, a casa... i el treball sobre el llenguatge de la lectura, en tota la seua amplitud d'aspectes: oralitat, formalització, lèxic. D'aquesta manera, l'acció didàctica afavorirà i ajudarà l'assumpció de l'estratègia personal.

La present proposta didàctica treballarà el llenguatge a partir del llibre *El misteri de l'andana*, de Mercè Viana, amb les finalitats anteriorment esmentades. L'acció didàctica es pot fer després de la lectura individual o col·lectiva a la classe o al ritme de les lectures, de manera que es pot iniciar el llibre seguint les orientacions i continuar capítol a capítol fins al moment d'escometre les pàgines de caràcter general. La proposta didàctica seguirà el següent esquema general:

- a. Dedicar una sessió almenys per a motivar la lectura i racionalitzar el fenomen literari. Pàgines 4, 5 i 6.
- b. La proposta segueix l'estructura del llibre i per això treballarem capítol a capítol. Dedicarem una pàgina a cadascun dels sis capítols: proposem preguntes tancades sobre el text, exercicis de llenguatge i preguntes obertes.
- c. Finalment, destinarem les tres últimes pàgines per a treballar la globalitat de la narració: protagonistes, escenaris i temps. I acabarem amb la crítica.

L'AUTORA

Mercè Viana és una escriptora que nasqué a Alfafar el 1946.

Veieu amb quina brevetat es pot resumir una vida? Les paraules són com un embalatge màgic que permeten reduir un contàiner, d'aquells que ocupen tot un camió, en una capseta de mistos i al revés. Jo us vaig a desembalar la frase, la capseta de mistos, fins que albireu el contàiner.

És evident que una persona és escriptora perquè escriu, i podríem dir que, si escriu, és perquè té coses a contar. Però, la qüestió és: per què té coses a contar? Doncs, mireu, en el cas de Mercè Viana, molt abans d'escriure literatura infantil, ja era una persona que vivia molt intensament cadascun dels moments de la seua vida, els vivia i amb ells conformava un bell edifici d'idees. Estudià magisteri gràcies a l'esforç de la seua humil família. En ser mestra, a l'inici dels anys 70, aconseguí envoltar-se d'amics i amigues que eren mestres i pares i organitzà una escola a Benetússer, que s'inspirava en uns dels millors mestres de la història de la pedagogia, el francès Celestin Freinet. Treballà en els grups d'oposició contra la dictadura del general Franco per aconseguir una escola en la qual es pogués ensenyar sense prohibicions i en la qual l'alumnat pogués desenvolupar-se lliurement. Amb la democràcia es llicencià en pedagogia i ha estat treballant en la formació del professorat a l'Escola de Magisteri, la Universitat i el CEP.

No obstant tot això, no ha oblidat el contacte amb els infants, que és el que més li agrada. Aquest contacte li l'ha ofert la literatura infantil en la qual ja té més de vint títols publicats: *La princesa*

pitudeta i panxudeta, El mag Floro, El conillet cosmonauta, El papalló pintor. Si no ho has fet ja, llegeix els seus llibres i veuràs com t'agraden les aventures, perquè, tot i ser fantàstiques, no deixen de tenir molta relació i sentit amb la vida de les persones. En el llibre *El misteri de l'andana*, que tens a les mans, veuràs com a partir d'una anècdota familiar de dos bessons, real com la vida mateixa, s'arriba a complir el somni de la seua vida, escorcollar l'andana de la casa dels seus iaïos, que com a somni és fantàstic.

LA IL·LUSTRADORA

Fina Císcar és una dibuixant que va nàixer a València el 1962.

També aquesta frase guarda tota una història, per més que es tracta d'una professora molt jove. Fina Císcar, que va aconseguir la majoria d'edat ja en la democràcia, va estudiar Magisteri i s'especialitzà en educació física. Com a professora d'educació física, té un gran coneixement del cos humà, tot perquè els seus alumnes aconseguisquen un desenvolupament harmònic del cos i un gran sentit del ritme. A més a més, Fina Císcar té la necessitat de completar els seus coneixements amb l'estudi de les belles arts. La veritat és que l'educació física té molt a veure amb l'estètica, la bellesa. De manera que, sense eixir-se'n del camp de l'ensenyament, junta dues facetes: la disciplina i bellesa del cos amb la disciplina i bellesa del traç. Quina unió més bonica!

En els dibuixos que il·lustren *El misteri de l'andana*, podreu comprovar com el punt i la línia donen forma als protagonistes i els posa en moviment en escenaris familiars i fantàstics.

ACOSTA'T AL LLIBRE PEL TÍTOL

Ara llegiràs, o acabes de llegir, *El misteri de l'andana* i et disposes a treballar-lo una miqueta.

En primer lloc, mira com és divertit el títol:

* Relaciona els títols semblants al del llibre:

EL MISTO DE L'ANDANA

EL MISTERI D'ANNA

EL MISTERI DE L'ANADA

EL MINISTRE DE LA NANA

* Tria la resposta que et dona pas a la lectura del llibre.

Si tingueres al teu abast una andana misteriosa, què faries?

1. Buscar persones especialitzades per entrar..... ☐
2. Esperar fins que l'andana perguera el misteri. ☐
3. Desitjar el moment per entrar. ☐
4. Oblidar-te'n..... ☐

PREPARA'T LA FITXA DE LA LECTURA

Llegir un llibre és fer-lo una miqueta teu. Per aconseguir aquest objectiu, et proposem que omplis la següent fitxa en forma de propostes:

* Retola el títol del llibre.

--

* Escribe el nom de l'autora, els anys que té, el seu ofici i el que et sembla més interessant de la seua vida.

.....

* Escribe el nom de la il·lustradora, els anys que té, el seu ofici i el que et sembla més interessant de la seua vida.

.....

* Escribe el nom de l'empresa que ha editat el llibre, el nom de la ciutat on es troba i l'any que ha estat editat.

.....

* Anota el dia que comences a llegir el llibre i deixa un espai per escriure, almenys, el dia que l'acabes.

.....

CAPÍTOL 1. LES VACANCES DE NADAL

* Escriu als jerseis dels personatges dibuixats els noms dels protagonistes.

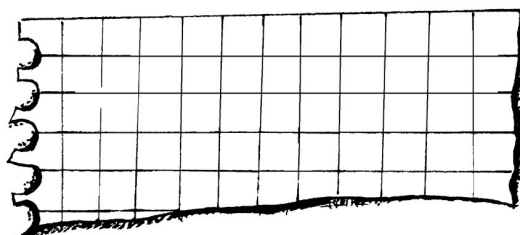
* Escriu a l'etiqueta del pot el nom del producte típic del poble.

* Escriu al calendari el dia i el mes que arriben al poble.

* Escriu en un rètol en blanc el nom del poble on passaran el Nadal.

* Constatesta les preguntes:

•De qui era la casa on passaven el Nadal?

•Qui heretarà la casa?

Per què?.....

•Com era la casa?.....

•Quina part de la casa despertava més curiositat als dos germans?.....

•Què els havia promès la iaia?.....

CAPÍTOL 2. ELS NERVIS DE LA VESPRA

* Quina pregunta feien els germans a la iaia any rere any?

.....

.....

* Relaciona els personatges amb el que diuen o pensen:

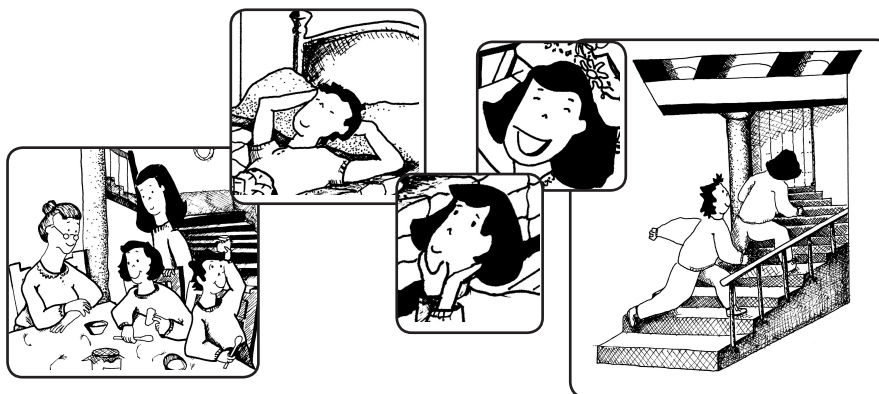
* Què demana Clara a Borja per quan pugen a l'andana?

.....

* Quina condició els posa la iaia per quan entren a l'andana?

.....

* Escriu davall les vinyetes els verbs següents:
cavil·lar, dormir, desdejunar, riure, pujar

CAPÍTOL 3. ESCORCOLLANT L'ANDANA

* Pugen corrent l'escala i...

Què fa Borja a la germana?.....

Qui es creu ser Borja?

* Obriren la porta i...

Què semblava allò?.....

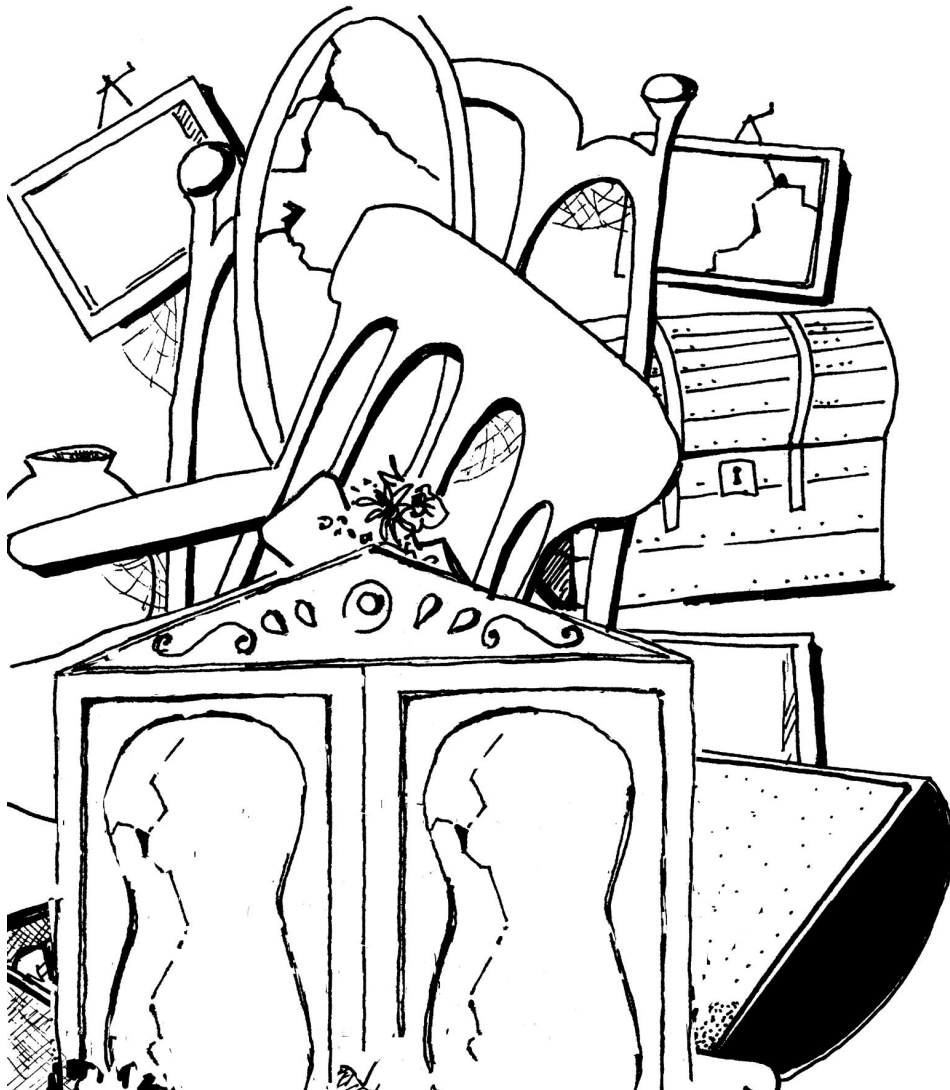
A qui els agradaven els mobles vells?

* Entraren a l'andana i...

Qui s'espantà?.....

Què havia produït l'espant?

* Escriu els noms dels objectes que allí veren:

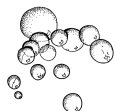

* A la fi...

Qui té la iniciativa de veure el mobles de la besàvia?

Per què desobeeixen la iaia?

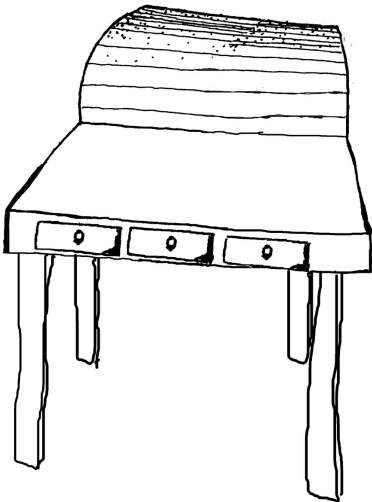
.....

CAPÍTOL 4. LA GRAN TROBALLA

* A l'altre costat de l'envà hi havia...

Escriu el nom del que allí troben: Explica amb les teues paraules:

	Com és?
	Què passa?
	Per què?
	Com és?
	Què passa?
	Per què?
	Com és?
	Què passa?
	Per què?

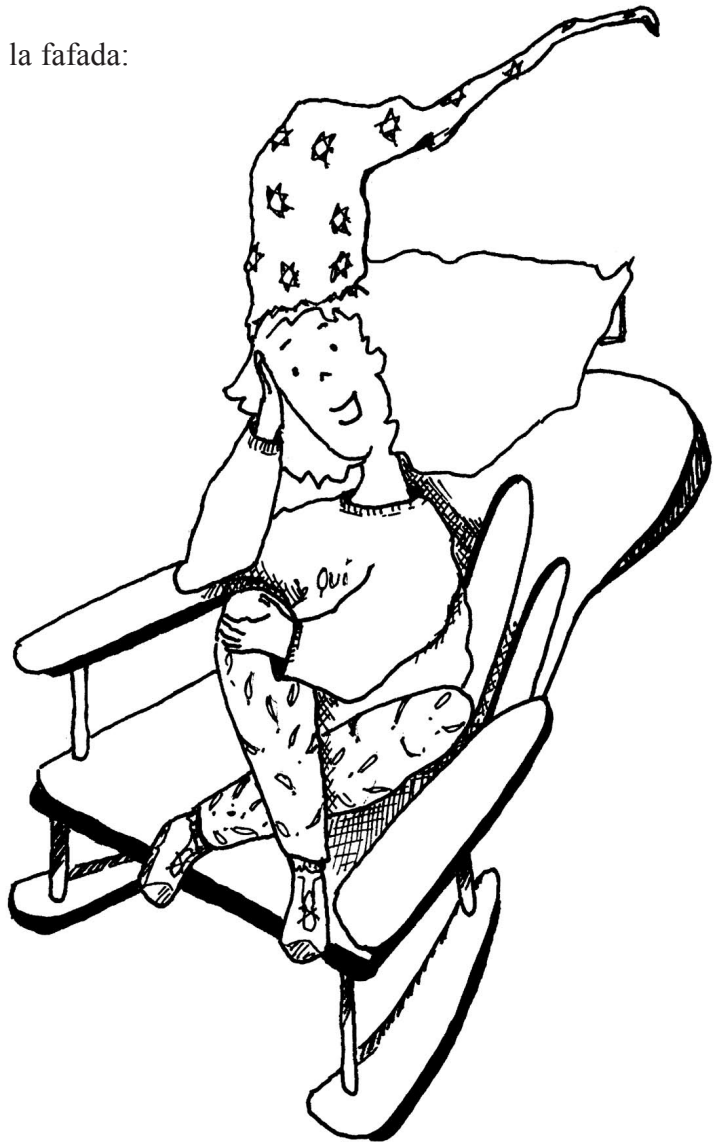

CAPÍTOL 5. L'APARICIÓ DE LA FAFADA

* Completa el text:

Entre _____ que crearen les bombolles aparegué _____
 _____ que li deien _____, perquè _____

* Escribe els noms de les peces de roba de la fafada:

* Contesta:

Què solia perdre la fafada?

Quina música escolta?

On viu?

Què li demanen els germans?

Quin regal elegeixen?

* Escribe les dues paraules últimes del capítol, que són les dues paraules finals dels versets màgics
 qui diu la fafada:

CAPÍTOL 6. ELS XIQUETS-OCELLS

** Els dos germans començaren a volar...*

En un principi, com anaven els dos?

Com ho veien des de l'aire?

** De sobte, sentiren frescoreta...*

On s'havien ficat?

Què feien les gotetes en veure'ls passar?

** Tot seguit una nova sorpresa els esperava...*

Amb qui es van trobar?

Què es pensaven que eren?

** Els digueren d'anar amb ells...*

Què els descobriren?

A què els convidaren?

** Després s'uniren a la festa...*

Quins ocells s'esmenten?

Quines pastes hi havia?

** S'acomiadaren...*

Abans, però, en què quedaren d'acord?

Què els tornà a l'andana?

** Copia la nota que demostra que tot no havia estat un somni.*

ELS PERSONATGES REALS

En acabar de llegir el llibre, et proposem que refresques la memòria i recordes les persones que s'esmenten. Completa l'arbre genealògic:

FILLS:

NOM

NOM

Com són o què els agrada?

PARES:

NOM

NOM

Com són o què els agrada?

AVIS:

NOM

NOM

Com són o què els agrada?

BESAVIS:

NOM

NOM

ELS PERSONATGES FANTÀSTICS

Escriu els seus noms i explica breument com són.

--	--

ELS ESCENARIS

* Ordena de l'1 al 5 els llocs segons que apareixen al llibre.

* Indica si els escenaris són reals o fantàstics.

Núvols
Mel·liflú
Andana
País dels ocells
Casa de la iaia

1	
2	
3	
4	
5	

R	F
R	F
R	F
R	F
R	F

- * Classifica els objectes i els personatges al seu escenari: carrers, habitants, mel, fàbriques, cava-llerissa, dormitoris, iaia, cuina, scrivania, tinter, bombolles, fafada, gotetes com caps d'agulla, telèfon mòbil, megàfon, frescoreta, concert, galetes farcides de cuquets, coca de blat, pastissos d'espígol.

Els protagonistes han tingut una aventura fantàstica en un moment de la seua vida...

- * Dibuixa la coca que té preparada la iaia i el nombre de ciris igual als anys que fan.

- * Copia el paràgraf del llibre on es parla de la coca del natalici.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tot el que se'ns explica al llibre, passa durant dos dies, la vespra i el dia...

- * Recorda i escriu què feres la Nit de Nadal i el Dia de Nadal passats.

INFORME PERSONAL

.....

.....

.....

.....

- * Completa l'informe seguint l'esquema:

El llibre, en resum, tracta de

.....

.....

.....

Els capítol ☐, ☐, ☐ i són realistes perquè.....

.....

Els capítols ☐ i ☐ són fantàstics perquè

El que més m'ha agradat és

perquè.....

.....

.....

.....